

Gyakorlati útmutató – nem csak művészeknek

Bérczi Linda (szerk.): *Művészlét. Kortárs kézikönyv képzőművészeknek*

LÓSKA LAJOS

Együtt a Művészetért Egyesület, Budapest, 2019, 255 oldal

Bevezetőként néhány mondat erejéig érdemes visszatekintnünk az éppen 30 éve megszűnt puha diktatúrára, amelynek centralizált, ideológiailag meghatározott közegében a legtöbb művész életútja meglehetősen kiszámíthatóan alakult. A főiskolát elvégző növendék belépett a Fiatal Képzőművészek Stúdiójába, majd felvételt nyert a Művészeti Alapba, később a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületébe, végzetül tagja lehetett a Magyar Képzőművészek Szövetségének. Aki nem élt ezekkel a „lehetőségekkel”, az vagy ellehetetlenült, és elhagyta a pályát, vagy más megélhetés (tanítás) után nézett, esetleg emigrált. A rendszerváltást követően azután a piacgazdaság kialakulásával – amire azt mondják, hogy nem jó, de jobbat még nem találtak ki – a centralizált struktúra megszűnt, miközben egyre nagyobb lett az igény arra, hogy beinduljon a műkereskedelem, hogy létrejöhessenek a kortárs művészettel foglalkozó galériák, hogy legyen kortárs műtárgypiac.

Az évek folyamán sokat javult a helyzet, de a Magyar Képzőművészeti Egyetemről kikerülő művészpálánták a társadalomba, a művészeti életbe integrálása máig nem oldódott meg. Szerencsére ma már számos kiadvány választja témájául ezt a kérdést. Ezek közé tartozik a *Művészlét* című sokszerzős opus is.

A kötet bevezetője tegező formában indít, akárcsak egy IKEA-reklám: „A következő oldalakon átfogó képet kaphatsz a mai képzőművészeti közegről, a hazai és a nemzetközi színtér szereplőiről és fontos elemeiről, összetevőiről. Az első hat fejezet leíró jellegű: bemutatja az intézményrendszert, a vásárlói és gyűjtői attitűdöket, a nagy vásárokat és seregszemléket, a díjakat és pályázatokat, a művésztelepeket és a rezidenciaprogramokat, illetve az online és az offline művészeti médiát.”

Az írások mindegyikét terjedelmi okok miatt nem tudom ismertetni, igyekszem tehát néhányat közülük kedvcsinálónak kiemelni. Petrányi Zsolt *A képzőművészeti intézményrendszer hálójában és azon kívül* című tanulmánya például napjaink összetett kulturális intézményrendszeréről nyújt képet. Bemutatja a különböző kiállítóhelyeket a nonprofit kisgalériáktól a monstre kunsthalléig. Szól a múzeumokról, a művészeti vásárokról, szervezetekről, a díjakról és ösztöndíjakról, valamint más hasznos gyakorlati dolgokról.

Molnár Annamária írása a műgyűjtés rejtelmeibe vezeti be az olvasót. Az ő helyzete viszonylag könnyű volt, hiszen a leírtakhoz saját galériás tevékenysége szolgált alapul. Meg kell adni, számos praktikus témáról – portfólió készítése,

a szakmai kapcsolatok kiépítésének mikéntje, prezentációkészítés, online jelenlét – esik szó még a tanulmányokban, nekem mégis a művészekkel, így az iski Kocsis Tiborral, Szűcs Attilával készült interjúk tetszettek a legjobban.

Befejezésül egy, az Új Művészetet is érintő dolgozatra szeretnék reflektálni: őszintén szólva nagyon lenyűgözött az a fiatal lendület, amellyel az újságíró kolléga néhány mondatban helyére tette a művészettörténetet és mellelleg a papír alapú művészeti sajtót. Konkrétan Sinkovics (sic!) Péter konzervatív Új Művészetét, a posztmodern művészetfilozófusok stílusfordulataival élő Balkont, az Artmagazint, amely szerinte nagyon igyekezett színes, képes, olvasott magazinná válni, de a végén mégiscsak rászorult az NKA-pénzekre.

Újragondolva az olvasottakat, arra a felismerésre jutottam, hogy a gyakorlatot és az elméletet, a lazaságot és a precizitást nem is olyan egyszerű összeegyeztetni. Azt pedig különösen fájó hiányként élem meg, hogy nem tudhattam meg a könyvből, hogyan lehetek – legalább ideig-óráig – híres művész. El is határoztam, hogy rögvest mélezek a nagy karriert befutott ecsetgyáriaknak Kolozsvárra (akikről természetesen megemlékezik a könyv is), hogy osszák meg velem a sikerük titkát.